

we stad aan
len". Dat wil
ap met u af.
aar gij staat
machteloos
elgt met een
nmachtig is
het waarlijk
een konink-
stellen in
net een spe-

Satan. Ze is
erechtigheid
n haat. Ze is
de herauten
ten. Het zijn
daar tegen-
dan zegen-
nsoort ban-
elend terug-
en hun bood-
ks liggen ze
den der wol-

krijk wordt
oordeel der

n die heraut-
et ze in de
et vuur van
an zijn ver-

en, dan zegt
sem uit den
i Griekschen
eekenen dan
s-maar-weer-
end, telkens
s verrichten,

ensch beter
achte gebaar
uit de vrede
orden kwam
en werd in-
nietigd. Hun

machteeloos,
den met de
die de ster-
on verduiste-

istus ziet, dat
dgericht den
en sulfer dat
werken in de
en vloek het-
poit de resul-
verleggen
che machten
nstormen, dan

at er toen en
e gehoorzame
e profetisch
pen, van wat
eden van den
no 1945 naar

krachten, de
een val en
ten hemel
oor die krach-

als een Lam
or varren en
e ontleding
op Golgotha,
n van het Lam
zonder klee-

emand groe-
die juist zóó
den genade-

ontraadseling
effect van de
de Satanische
Ongewapend
id in, hebben
am van Chris-

en het is dy-
der hel.
een onver-
iking van het

d heeft effect.
Dat Woord

Wie daar niet aan wil, zal altijd weer trachten den Booze op andere wijze te weerstaan. Zoo een wil wapenen, die zichtbaar zijn. Vlak voor onzen tekst staat het verhaal van twee discipelen, die het vuur van den hemel wilden doen nederdalen over de Samaritanen, die Christus verwierpen. Ze hadden alleen vertrouwen in het tastbare, zichtbare vuur. Maar Christus bestraftte ze. Er is geloof voor noodig, om te zien, dat onder een gewone preek of door het formulier van den ban het oordeel dieper voltrokken wordt, dan vuur van den hemel het vermag.

Wij zullen niet grijpen in dezen moeilijken tijd naar andere middelen, om den Satan te weerstaan, dan die God ons gegeven heeft: Zijn Woord.

Dan worden we nooit zenuwachtig, als ons vele dingen ontnomen worden: Kerkgebouwen en scholen en Universiteiten. Dan staan we af van alle valsche machtsvorming op kerkelijk en sociaal en politiek terrein. Dan prediken we daar overal als profeten, die zich geroepen weten, de wil des Heeren, de wet van het Koninkrijk Gods, de waarheid en gerechtigheid.

„Zie, Ik zend U als schapen temidden der wolven". Zonder buidel, zonder een dak boven het hoofd, zonder prominente figuren.

Maar het Woord gaat met ons mee en het Doopwater aan ons voorhoofd.

En we gelooven in het wonder, dat in de trouwe Woordbediening van de Kerk, op alle terreinen des levens, de krachten zijn, die het rijk van den Satan ondermijnen, haar poorten eens vallen doen.

We gelooven in het wonder, dat God lammeren beschikt, om Satans te vernietigen.

Kampen. C. H. L.

OPVOEDING EN ONDERWIS

Ik sla de trom

In bezettingstijd heeft de verbitterde Jan Greshof een fel, verbeterd vers geschreven, waarmee hij de droomers uit den dut wilde wekken en dat aanvangt met de roffende maten:

Ik sla de trom en dreun de droomers wakker,
Wie droomt, verraadt zijn vrouw, zijn kind,
zijn makker

Het is een vers, dat als een oncindig refrein me door mijn hoofd gonst, nu reeds maanden aaneen; het huppelt en dans en roffelt op de onmogelijkste momenten door mijn brein. Ik hoor den roffel door de redeneeringen op de vergaderingen, ik lees den roffel tusschen de regels van dagblad- en tijdschriftartikelen, ik verneem den roffel in de enkele stille oogenblikken, die het leven in dit jachtende tijdperk ons nog laat; in de momenten die me nog een kans geven op bezinning over de wisseling van problemen waarmee tegenwoordig ieder mensch te maken heeft.

Weest-op-uw-hoede roffelt het.
Oogen-en-ooren-open.
Let-op-Uw-zaak.

En omdat die roffel niet wil zwijgen, laat ik hem nu maar rustig spelen en ik roffel voor en na al mee.
En een van deze korte roffels geef ik hier door.

Ziet U nu zooveel verschil tusschen de F. van Frederik en de V. van Vieta? Ik niet. De klank is alvast dezelfde. Toch schrijf ik Frederik niet met een V en Victor niet met een F. Doe ik het toch, dan zegt een kind al, dat ik een stommerik ben. En dat wil ik niet.

Ziet U zooveel verschil tusschen A.N.O.F. en A.N.O.V.? Ik niet. Alleen dit, dat A.N.O.F. nog een beetje Nederlandsch aandoet en dat A.N.O.V. wat Russisch lijkt. Zoo'n V op het eind.

Maar als ik deze letterwoorden ga uitschrijven, dan wordt het anders. Want A.N.O.F. zou betekenen: Algemeene Nederlandsche Onderwijzers-(vereniging?) Federatie. En A.N.O.V. beteekent: Algemeen Nederlandsch Onderwijzers Verbond.

Kijk, nu wordt het verschil al grooter. De eerste drie letters kunnen we laten staan A.N.O. = A.N.O. Maar de Federatie en het Verbond daar dient een kleine roffel over geslagen.

Want daar is toch warempel wel een verschil tusschen deze twee zaken; of eenige groote onderwijzersverenigingen besluiten, een federatief verband aan te gaan, om zoo beter en krachtiger belangen van algemeen en niet principieel aard te kunnen behartigen en tevens bij de overheid die belangen te kunnen bepleiten of bepaalde wenschen naar voren te kunnen brengen, dan dat dezelfde groote groepen een verbond gaan sluiten, om hetzelfde doel te bereiken.

Verbond, lees ik in de Chr. encyclopaedie, is in het algemeen de naam van het bewuste gemeenschapsleven tusschen redelijke en zedelijke wezens. Man en vrouw leven in een echtverbond. Koningen en volken sluiten een verbond, om voor en met elkaar trouw te leven en elkander tegen den vijand te verdedigen.

Om hier nu een oogenblik bij te verwijlen: welke man zou zijn vrouw in gemoede durven voor te stellen,

voortaan te gaan spreken van een huwelijksfederatie en het woord verbond daarmee uit hun huwelijksleven te gaan verbannen?

En welk volk toch zal er voor gevoelen met een ander volk een federatief verbond aan te gaan met het doel, een gemeenschappelijke vijand ten doode toe te bekampen of zich op dezelfde wijze tegen zijn agressie te weer te stellen?

We gevoelen reeds hoe wezenlijk het onderscheid is tusschen een federatief verbond en een leven in een verbond. Federatief kan men trachten samen te gaan ter behartiging van gemeenschappelijke belangen van meer natuurlijke aard. Maar het verbond veronderstelt een dieperen grondslag en een meer nauw verbonden samen-gaan tot het bereiken van een doel, dat op een hooger niveau ligt dan de dingen van het uitsluitend praktische en stoffelijke.

In onderwijskringen is daar een beweging te bespeuren — waarover helaas de daarvoor aangewezen vakpers in alle talen zwijgt — die uit kan loopen op een aansluiting van de „Vereeniging van Christelijke onderwijzers en onderwijzeressen in Nederland en Overzeesche Gewesten" dikwijls kortweg genoemd „de Groote" bij het reeds bestaande A.N.O.V. Meer ingewijden weten daarbij te vertellen dat men eigenlijk bedoelt A.N.O.F., om bepaalde redenen noemt men het echter liever A.N.O.V.

Terwijl ik dit schrijf, krijg ik juist van bevriende zijde in handen het blad „de Christelijke onderwijzer" orgaan van de Unie van Christelijke Onderwijzers en Onderwijzeressen in Nederland.

Ik lees: *Generaal appel van het Algemeen Nederlandsch Onderwijzers Verbond (A.N.O.V.)* Federatie van het Katholiek Onderwijzers Verbond, het Nederlandsch Onderwijzersgenootschap en de Unie van Christelijke onderwijzers, op Vrijdag 28 December 1945.

Hieruit blijkt, dat „de Unie" reeds is aangesloten bij het A.N.O.V. Verder, dat dit nieuw verbond een federatie is. Wat men fluisterde is dus waar. *Officieus* hebben we te maken met een federatie officieel met een verbond. Een federatie, van onderwijzersverenigingen; een verbond van onderwijzers. Ja dat staat er toch. En ik moet lezen, wat er staat, met wat het A.N.O.V. bedoelt te zijn heb ik nu niet te maken.

Als ik nu de omschrijving van de Chr. encyclopaedie nog weer eens raadpleeg, dan klopt die zaak ook volkomen.

Redelijke, zedelijke wezens kunnen een verbond aangaan, bijv. onderwijzers. Vereenigingen e.d. lichamen gaan een federatie aan. Ik denk aan de federatie van diakonen in de Ned. Herv. Kerk. Dat is geen federatie van diakonen, maar van diakonieën.

Om op het A.N.O.V. terug te komen: de bedoeling is: vereenigingen gaan een federatie aan. En als de leden van die vereeniging wakker worden is de uitkomst: ze zijn persoonlijk lid van een verbond. Algemeen Nederlandsch Onderwijzers Verbond.

Beseffen de onderwijzers dit? Wel neen. Door „toevallige" ontmoetingen en „toevallige" opmerking hooren ze zo voor en na eens een klok luiden. Dan klappen ze elkaar op den schouder en vragen, hoe dat zit met die twee letters. Die F. en die V. En als eenig antwoord worden die schouders opgehaald met een: weet gij het? Ik niet.

Daarom ben ik zoo vrij, eens op de trom te slaan. Omdat ik er nu „toevallig" een beetje meer van heb vernomen.

Ik sla een korten roffel.

Oogen-en-ooren-open.

Let-op-uw-zaak.

Laten we vooral niet in den mist blijven doorkomen. Dan liever een anker uitgegooid en wachten, tot het helder weer wordt. Praten over een eventuele aansluiting bij een eventuele federatie: best! Maar dan moeten we helder zicht hebben. En dan moet voorop staan, dat die federatie een federatie is en geen verbond.

En laat er dan eerst een breed gesprek komen in de onderwijsbladen. Voor de Unie is dit te laat. Die heeft zich reeds aangesloten. Of ze nog terug kan, durf ik niet te zeggen. Maar „de Vereeniging" moet de kans geven aan haar afdelingen om op de vergaderingen deze zaken rustig door te praten.

Ik sla een kleinen roffel.

Misschen gaat straks de trompet weer schetteren met een helder en klaar geluid.
Ik sla de trom.

Om de droomers te wekken?

Ik geloof niet, dat we t.a.v. de zaak van aansluiting bij het A.N.O.V. de kwestie zoo behoeven te stellen.

Men droomt niet, maar men is onwetend.

En men loopt in den mist. En men wordt meegezogen in den maastroom van de verwarring, die daar is op achter elk terrein. Men raakt zijn hoofd kwijt, omdat niet één maar honderd problemen de aandacht vragen en omdat een ieder roept en wenkt: kijk hier! kom hier!

Ik sla de trom en roffel; kijk hier! Let op A.N.O.V.! Vergewis U van de wezenlijke bedoeling van de schrijfwijze van de laatste letter!

Groningen.

W. Meijer.

UIT DE BUITENLANDSCHE KERKEN

Amerika bewijst of „bewijst" dat de synodocraten de onmiddellijke en de onderstelde wedergeboorte leeren.

In hun onrust doen onder de synodocratisch gebonden dezen zulk een, genen een anderen geïmproviseerden voorslag, nu ze bemerken, dat het niet gelukt is, in alle stilte eenige broeders over boord te werpen. Een van de improvisatie-ideetjes is: laat de buitenlandsche

kerken maar eens haar meening zeggen over de verschillen.

Ook deze idee bewijst de zwakheid van de voorstellers. In plaats van argumenten moeten *mannettes* in het gelid komen staan. Hoeveel de laatsten waard zijn, hangt natuurlijk daarvan af, hoe zwaar de eersten wegen. Maar een „synode", die een praedicties, als het bekende, afhandelt in een ommezieën, en al zijn grandiose fouten zoomaar „slikt", is nog niet aan het wegen der argumenten toegekomen. Een opvolgster nu, die dit laatste zou weigeren te constateeren, en dan bij zoodanigen stand-van-zaken de buitenlanders te hulp zou roepen(!), zou het spel der onzakelijkheid slechts voortzetten. En een opvolgster, die wel erkennen zou, dat er tot nu toe maar een beetje heen-en-weer-gepraat is, zou geen buitenlanders te hulp behoeven te roepen; waarom zou men het zoo ver zoeken, als de menschen, die helpen kunnen zoo dichtbij wonen?

Van die buitenlanders behoeft men niet meer te verwachten dan van den doorsnee-binnenlander. Behandelt men de kwestie zogenaamd „wetenschappelijk", dan stelt de Vrije Universiteit zich toch weer aan den kant van den weg op met de praetentie: wij zijn de „eenige gereformeerde universiteit ter wereld", luistert dus naar onze adviezen. Het bedroevende evenwel is, dat die eenige Gereformeerde Universiteit zich zoo ongelukkig heeft vastgewerkt, en zich juist uit wetenschappelijk oogpunt zoo ernstig heeft geblameerd in de synodes van de laatste jaren. Wetenschappelijk en zedelijk. Men kan ze slechts helpen, door haar precies in haar gezicht te zeggen, wat ze nu juist niet weten wil, dat de professoren Greijdanus en Schilder haar fouten dóór hadden, wat het wetenschappelijke betreft, en dat zij, wat het zedelijke aangaat, hun een diep gemeend excuus moet aanbieden voor de schandelijke bejegening. Dit is het eenige, dat men kan zeggen als men haar helpen wil. Natuurlijk zal ons dit weer kwalijk genomen worden, maar dat hindert geen zier.

Als nu die buitenlanders moeten pareeren in een zogenaamd oecumenische synode, zóó, als de heeren van de V. U. al lang probeeren doorgedreven te krijgen, d.w.z. een synode van geestverwanten, die hun aantoon, met uitsluiting van wie hun niet bevallen (b.v. de groep Hoeksema), dan is die dusgenaamd oecumenische synode toch niets anders dan een verbreed club-geselschap. Kleinere kerken belooopen dit gevaar. Maar de grotere minstens evenzeer. De laatste, zoodra het gros van haar leden in slaap viel en niet meer meeleefte. Men krijgt dan steevast het imperium van een club.

Wat die buitenlandsche kerken tot nu toe te zien gaven, was niet bemoedigend voor wie zoekt naar de blijken van zedelijken ernst. In Curaçao heeft men laten weten, dat men de onbekookte amerikaansche applaus-bij-voorbaat-voor-de-synode-artikelen afkeurde. De afstraffing was verdiend. Dr Beets heeft het slechte geschied van dr Aalders met een gracieuze dankbetuiging aanvaard, en toen dr Knoop daarop had geantwoord, dat antwoord niet gepubliceerd. Alleen heeft hij nog een posthume buiging voor dr H. H. Kuiper gemaakt, die deze niet verdiende. Hij wil nu wel een in de engelsche taal geschreven artikel plaatsen, maar niet het in de *Nederlandsche* taal geschreven stuk van dr Knoop. Het blad van dr Beets is dan ook voor de helft geschreven in — het nederlandsch. En als we dan een engelsch artikelje aan dr Beets presenteren, mag het niet langer zijn dan dat van dr Aalders. Alsof het weerleggen van kwaadsprekerij niet altijd meer ruimte neemt dan 't povere ervan. — Voorts neemt de amerikaansche ds v. Halsema in zijn blad een artikel van een nederlandsch synodalist (waarschijnlijk zijn broer) op, met de bekende onjuistheden, en wordt van wat ons blad aan het adres van Amerika dadelijk opmerkte (ons artikel „I told you so") nu precies datgene waar het op aan komt, door hem weggelaten. Daarmee is dan voldaan aan de gerechtigheid. De amerikaansche ds I. van Dellen voorts zucht eens, geeft geen één argument, en verklaart dan: 't is toch het gereformeerde spoor, — dat van 1905—'42....

Men luistert niet eens. De Vrije „de Vrije", en de leiband.

Het „leukste" geval van haastige conclusie-jacht kwam ons onder de oogen, toen we lazen, hoe een amerikaansch redacteur zich vertoosde met de z.g. algemeene-genade-uitspraak van de Nederlandsche synode van 1942. In Amerika heeft men in 1926 een groot ongeluk beleefd: men heeft toen een paar gemeene-gratie-conclusies aangenomen en daarmee een scheur getrokken in de amerikaansche kerk, die haar bloed heeft afgetapt, dat ze slechts tot haar eigen schade mist. De conclusies werden nota bene versierd met een paar citaatjes uit Van Mastricht. Toen prof. Greijdanus vóór zijn professoraat eens naar Van Mastricht verwees in een referaat over de erfsonde-kwestie, en De Heraut zich tegen hem te weer stelde, wijl hij een heilig huisje prijs gaf, wat alleen De Heraut mag doen, heette het in dat blad, dat Van Mastricht niet veel waard was als theoloog. Maar later werd uit dienzelven hoek het boek van Van Mastricht aangeprezen als kostbaar hout, waaruit men een gemeene-gratie-stokje zou vermogen te snijden, dat broeders uit de kerk zou kunnen slaan. Het is alles een beetje onbeholpen.

Maar zie, nu zocht een amerikaansch dominee naar nieuwe steunels voor zijn amerikaansche kerk als uiddrijver van bedoelde broeders. Dr Aalders had immers den broeders ook al dit geschreven, dat zijn synode de gemeene gratie kloek had verdedigd in 1942?

Nu hebben wij reeds opgemerkt, dat dit heelemaal niet waar is. Want de *uitspraak* zelf van 1942 hanteert wel den term gemeene gratie of algemeene genade, doch de *toelichting*, zoo echt knus, geeft toe, dat de *term genade* niet voor rekening der synode gekomen is. Waarop voor ons alles aankomt; het is het eenige verstandige ding, dat in dezen door de synode gedaan is, al is het ook bepaald oneerlijk, dat ze dat in een *Toelichting* schreef, die men om beurten voor den dag halen kan (om de synode te dekken) en weg-werken kan (om de synode te dekken).

We hebben dit den amerikanen verteld (in ons artikel: